

Revizijsko poročilo

o gospodarnosti poslovanja DARS, d.d., Celje pri izplačilu odškodnine fizični osebi in gradnji nadvoza čez avtocestni odsek Pluska-Ponikve

v obdobju od
1. 1. 2009 do 31. 5. 2010

Ljubljana, 15. december 2010

Revidiranci in cilj revizije

Revidiranec:

- **Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS)**

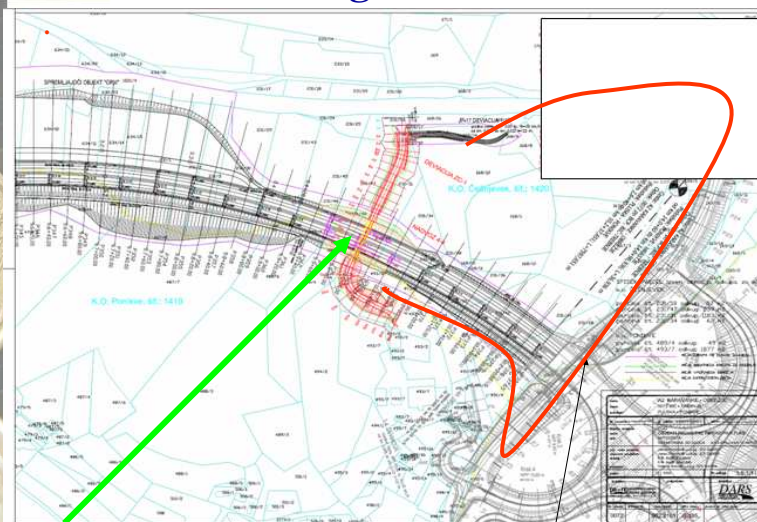
Cilj revizije je bil **izrek mnenja o gospodarnosti** poslovanja DARS pri **dogovoru in izplačilu odškodnine** fizični osebi (v nadaljevanju f.o.) in **dogovoru o gradnji nadvoza** čez avtocestni odsek Pluska – Ponikve v obdobju od 1. 1. 2009 do 31. 5. 2010.

Namen revizije

Preveriti ustreznost sklenjene kupoprodajne in menjalne pogodbe in sporazuma namesto razlastitve (2. 12. 2009) med DARS in fizično osebo in vzroke za:

- izplačilo odškodnine, ki naj bi pripadala družbi Avtotransport Kovačič na račun fizične osebe
- izgradnjo posebnega nadvoza povsem blizu predvidenega izvoza iz avtoceste
- neizvedbo razlastitvenega postopka

Pregledna karta

**Nadvoz 4-4 –
predmet
revizije**

**Ocena obvozne poti – neuporabna zaradi
neregistriranih vozil Avtotransport Kovačič**

 Časovna predstavitev pomembnih mejnikov dogajanja		
Prva ponudba DARS za odkup zemljišč f.o. (22.691 m ²)	Maj-julij 2007 Enomesečna zamuda DARS (lahko bi v 60 dneh po parcelaciji zemljišč)	224.555 €
Druga ponudba DARS za odkup zemljišč f.o. (17.829 m ²)	November 2007 (za dve parcelni številki ponovno april 2008)	255.890 €
Postopek razlastitve na UE Trebnje	Državno pravobranilstvo uvede postopek - marec-april 2008 (DARS poda predlog z dvema oziroma štirimi meseci zamude) UE Trebnje izda delne odločbe - april 2008 MOP v juliju 2008 potrdi vsebino Fizična oseba se pritoži na Upravno sodišče, ki pritožbi ugodi - avgust 2009	
Sklenitev pogodbe in sporazuma	2. 12. 2009	Zemljišča 663.292 € Škoda 1.500.000 € (vključuje nadvoz)

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

 Razlike v vrednostih cenitev				
Po cenitvah pred razlastitvijo	V €	Po dogovoru	V €	Opombe – cenitve sledijo dogovorom
Druga cenitev Zemljišča Zun. ureditev Skupaj	41.559 214.331 255.890	Cenitev po dogovoru Zemljišča Zunanja ureditev Skupaj F.o. 16. 3. 2009 sama oceni zunanja ureditev na 200.000 €?	41.559 621.733 663.292	To je vrednost zemljišč, ki jih je F.o. kupila kot nadomestna zemljišča. Preplačano - kmetijska zemljišča 3,5 € je plačal po 30 €.
Škoda družbe Avtotransport Kovačič - moral bi dokazati upravičenost	Sodni izvedenec 747.274 Dve ločeni lokaciji in obvozna cesta	Škoda družbe A.K. -F.o. terjala 2.719.098 € -Dosegli dogovor na sredi – vendar temelječ na obvozni poti	1.500.000	To je vrednost odškodnine, ki jo je F.o. terjala 16.3.2009: Nadvoz 500.000 € Škoda 750.000 € Zun.ure. 200.000 €

“Popravljalni ukrep” DARS je nova cenitev – škoda z upoštevanjem nadvoza je 1.529.421 €, torej skupaj z vrednostjo nadvoza (500.000 €) znaša celo več kot dosedaj ocenjena, in sicer 2.029.421 €.

Ponovno je narejena cenitev z naročenim rezultatom!

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

12. člen

Na zahtevo lastnika, katerega nepremičnino je treba pridobiti, pa si je sam našel nadomestno nepremičnino, se to nepremičnino odkupi in prenese na lastnika, če je s cenitvijo obeh nepremičnin ugotovljena njuna enakovrednost.

Če je vrednost ocenjene nadomestne nepremičnine nižja od vrednosti ocenjene nepremičnine lastnika, ki jo je treba pridobiti in lastnik pristane na tako nadomestilo, se lastniku plača razlika v gotovini.

Če je vrednost ocenjene nadomestne nepremičnine, ki jo želi pridobiti lastnik, katerega nepremičnino je treba pridobiti, višja od vrednosti ocenjene njegove nepremičnine, se nadomestno nepremičnino odkupi, če lastnik plača razliko v vrednosti obeh nepremičnin.

Presoja dela sodnih cenilcev in sodnih izvedencev (1/2)

V skladu z Zakonom o sodiščih ima **Ministrstvo za pravosodje pristojnost izvajati nadzor nad delom sodnih cenilcev in sodnih izvedencev**, zato smo vse prejete cenitve in izvedenska mnenja posredovali Ministrstvu za pravosodje z zaprosilom, da **opravi nadzor nad delom teh cenilcev in izvedencev in uporabi ustrezne ukrepe**.

Ker so bile cenitve zemljišč opravljene pred revidiranim obdobjem in glede na pristojnost Ministrstva za pravosodje, se o vsebini cenitev zemljišč v poročilu nismo izrekli.

Presoja dela sodnih cenilcev in sodnih izvedencev (2/2)

Ministrstvo za pravosodje je 6. 12. 2010 odgovorilo:

- da je na izvajanje nalog sodnih cenilcev in izvedencev v obravnavanem primeru **opozorilo vrhovno državno tožilstvo**, saj ocenjuje, da bi lahko šlo za **kaznivo dejanje po 211. členu KZ** (goljufija),

- da si je z novelo Zakona o sodiščih (velja od 1. 1. 2010) vzpostavilo ustreznejše pravne podlage za presojo dela cenilcev, Pravilnik o delu komisije za nadzor dela cenilcev in izvedencev pa je začel veljati 20. 11. 2010 (po 11 mesecih; ne glede na to menimo, da lahko komisija izvaja nadzor za celo leto 2010, torej bi lahko izvedla nadzor tudi v primeru sodne izvedenke 1),

- da je sodne cenilce in izvedence z dopisom z dne 24. 11. 2010 **opozorilo**, da je njihovo delo pod nadzorom Ministrstva za pravosodje tudi v primerih, ko izvajajo dela izven sodnih postopkov,

- da je glede standardov ocenjevanja vrednosti odstopilo zadevo v reševanje na MOP.

Dodatni stroški zaradi ravnanja DARS

DARS je od DURS pridobila mnenje o davčnih posledicah izplačila odškodnine, ki naj bi nastala družbi Avtotransport Kovačič, neposredno lastniku poslovnega deleža te družbe kot fizični osebi. Mnenje je pridobila sicer po podpisu pogodbe, vendar pred samim izplačilom, iz njega pa bi lahko razumela, da takšno ravnanje ni pravilno in pogodbo popravila pred izplačilom.

Čeprav se pri razlastitvenih postopkih davki ne obračunavajo, je zaradi nepravilnega ravnanja DARS pri izplačilu odškodnine morala obračunati in plačati akontacijo dohodnine v višini 333.333 evrov.

Poleg tega je DARS ravnala negospodarno, saj je s pogodbo prevzela obveznosti plačila vseh davkov povezanih z izvedbo posla, s čemer je ustvarila tveganje izplačila v višini 209.192 evrov, za kar ga terja fizična oseba zaradi letne odmere dohodnine. Računsko sodišče meni, da fizična oseba ne glede na določbe pogodbe do tega ni upravičena, saj gre za osebni davek, ne del izvedbe posla.

Računsko sodišče tudi opozarja, da v kolikor družbi Avtotransport Kovačič dodatni stroški res nastajajo, ti niso kriti s prihodki od prejete odškodnine, zato meni, da je DARS z načinom izplačila odškodnine omogočila tudi izogibanje davčnim obveznostim pri plačilu davka od dohodkov pravnih oseb družbe Avtotransport Kovačič v ocenjeni višini 200.000 evrov.

Upravičenost sklepanja takih sporazumov

DARS kot argument za sklenitev pogodbe navaja, da bi sicer z odprtjem avtocestnega odseka zamujali glede na predvidene roke in povzročali dodatne stroške gradnje avtoceste.

Računsko sodišče ocenjuje, da je DARS, kljub zgoraj navedenemu pojasnilu, ravnala negospodarno pri porabi javnih sredstev za gradnjo avtocestnega odseka Pluska – Ponikve, ker:

- **bi morala gradnjo avtocest v letnih programih razvoja avtocest načrtovati tako, da bi lahko izvedla gradnjo avtocest v času, ki je potreben tudi za izvedbo predpisanih postopkov razlastitve,**
- **zahtev za razlastitev ni vložila pravočasno,**
- **je popustila pritiskom fizične osebe in ji izplačala odškodnino, do katere ni upravičena. S tem je zgolj podala model ravnanja za vse druge morebitne razlaščenca, naj ravnajo enako kot ta fizična oseba, saj bodo tako dosegli višje odškodnine, postopki pridobivanja zemljišč pa se bodo v prihodnje le še podaljševali in dražili,**
- **je primerjava stroškov neodprtja avtocestnega odseka z izplačano odškodnino vsebinsko povsem neustrezna - tako sklepanje bi namreč vodilo k izplačevanju odškodnin v višini stroškov neodprtja avtocestnih odsekov,**
- **ni mogoče upravičevati gospodarnosti ravnanja, če je to v neskladju s predpisi !!**

Izgradnja nadvoza 4-4

V skladu z 32. členom Zakona o javnih cestah (ZJC), lahko gospodarska družba ali s.p., zaradi katere je treba cesto zgraditi, rekonstruirati ali obnoviti, sklene z Republiko Slovenijo pogodbo o sofinanciranju te ceste.

Ministrstvo za promet in DARS sta sklenila pogodbo o sofinanciranju s fizično osebo, ki ni upravičena do sklepanja takih pogodb po ZJC, kar predstavlja ravnanje v nasprotju z 32. členom ZJC.

Ker družba Avtotransport Kovačič ni dokazala obstoja najemnega ali zakupnega razmerja, da bi bila upravičena do odškodnine v višini 500.000 evrov, s katero se je financirala izgradnja nadvoza in niti ni uveljavljala svojih pravic glede izgradnje nadvoza, s katerim bi se odpravili vplivi izgradnje avtoceste na njeno poslovanje, je računsko sodišče ocenilo, da je bila izgradnja nadvoza v nasprotju z ZJC, poraba sredstev za izgradnjo nadvoza pa negospodarna.

Mnenje o gospodarnosti DARS pri izplačilu odškodnine fizični osebi in gradnji nadvoza 4-4

(1/2)

DARS je s podpisom pogodbe s fizično osebo ravnala negospodarno, saj

- **ji je priznala tudi odškodnino v višini 1.500.000 evrov, do katere ni bila upravičena,**
- **je zaradi neupravičenega izplačila odškodnine DARS plačala dodatnih 333.333 evrov akontacije dohodnine in povzročila tveganje izplačila 209.191 evrov letnega obračuna dohodnine, za kar fizična oseba dodatno terja DARS,**
- **je z izplačilom odškodnine neposredno na račun fizične osebe DARS omogočila družbi Avtotransport Kovačič izogibanje plačilu davka od dohodkov pravnih oseb v ocenjeni višini 200.000 evrov,**
- **je bila iz te odškodnine financirana izgradnja nadvoza, za kar je bila sklenjena pogodba o sofinanciranju (tudi ta v nasprotju s predpisi), poraba sredstev za izgradnjo tega nadvoza pa negospodarna,**
- **je DARS namesto ponovitve postopka razlastitve plačala odškodnino fizični osebi na podlagi cenitev zemljišč, s katerimi so isti sodni cenilci zgolj po letu dni vrednosti zemljišč ocenili za 190 % višje kot v prvotnih dveh cenitvah.**

Mnenje o gospodarnosti DARS pri izplačilu odškodnine fizični osebi in gradnji nadvoza 4-4

(2/2)

Pri tem računsko sodišče opozarja, da družba Avtotransport Kovačič lahko uveljavlja škodo, ki ji je nastala z izgradnjo avtoceste, če dokaže obstoj najemnega ali zakupnega razmerja, vendar mora izračun te škode temeljiti na dejanskih podatkih o poslovanju te družbe in dejansko nastalih povečanih stroških te družbe.

Skupaj ocena negospodarne porabe sredstev

= 2.242.524 evrov

+ morebitna razlika v vrednosti zemljišč (407.402 evrov)

- dejanska škoda družbe Avtotransport Kovačič (nadvoz v vrednosti 500.000 evrov + morebitni dodatni stroški)

Odzivno poročilo – uprava DARS (90 dni) (1/2)

Uprava DARS mora izvesti popravljalne ukrepe, ki se morajo nanašati na:

- predložitev sporazumnega dogovora o spremembi pogodbe, tako da:
  - se s fizično osebo sklene kupoprodajna in menjalna pogodba za odkup nepremičnin, ki so v njeni lasti,
  - fizična oseba vrne izplačano odškodnino v višini 1.000.000 evrov,
  - morebitno vračilo izplačane dohodnine v višini 333.333 evra pripada DARS.

Če sporazumna rešitev ne bo mogoča, naj DARS začne s postopki ugotavljanja ničnosti pogodbe v delu, ki se nanaša na izplačilo odškodnine zaradi škode nastale družbi Avtotransport Kovačič ter delu, ki se nanaša na gradnjo nadvoza in zahteva povračilo neupravičeno izplačane odškodnine v sodnem postopku;

- predložitev sporazumnega dogovora z družbo Avtotransport Kovačič za škodo zaradi poslovanja na dveh lokacijah, ki se izplača v obliki izgrajenega nadvoza. Pred sklenitvijo sporazuma mora DARS preveriti, ali so izpolnjeni pogoji najemnega oziroma zakupnega razmerja. Če pogoji niso izpolnjeni, je potrebno pri zahtevi za vračilo neupravičeno izplačane odškodnine od fizične osebe zahtevati povračilo odškodnine v znesku 1.500.000 evrov. V kolikor bi družba Avtotransport Kovačič želela poleg izgradnje nadvoza uveljavljati dodatno škodo, mora biti izdelana nova cenitev škode zaradi izgubljenega dobička povezanega s poslovanjem na dveh lokacijah, v kateri bodo upoštevani tekoči podatki o poslovanju družbe Avtotransport Kovačič in izgrajen nadvoz.

Odzivno poročilo – nadzorni svet DARS (90 dni) (2/2)

Nadzorni svet DARS mora izvesti popravljalni ukrep, ki se nanaša na:

- preveritev ustreznosti dogovorov in izplačil odškodnin za odkup zemljišč, potrebnih za izgradnjo avtocestnih odsekov Pluska – Ponikve in Ponikve – Hrastje oziroma načrt aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za dokončanje tega pregleda, če v času priprave odzivnega poročila nadzorni svet DARS ne bo uspel pregledati teh poslov

Računsko sodišče je na podlagi izvedene revizije:

- podalo predlog **DURS, da izvede davčni nadzor** nad družbo Avtotransport Kovačič in lastnikom poslovnega deleža te družbe kot fizično osebo, saj je z nakazilom odškodnine za stroške družbe neposredno fizični osebi prišlo tudi do izogibanja davčnim obveznostim za davek od dohodka pravnih oseb v ocenjeni višini 200.000 evrov